

BUDA-PESTA

16 Febr. st. v.

28 Febr. st. n.

Va esi duminică.

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 7.

Anulu XI.

1875.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Regulus.

Rom'a cea faimósa 'n lupte si vítéz'a Cartagine
In batâi mari se 'neruntara, de demultu, in vremi be-
trane:

Cartagine se 'nfricase; Rom'a înc' a desperatu,
Regulus, vestitu-i duce in prinsóre a picatu.
Cartagine nu gasise altu mijlocu descurecatoriu,
Decâtu ca sè céra pace — cu prinsonieriulu lor.

— Regulus, vestite duce, — dicu dusmanii cu blan-
détia,

Éta asta-di poti alege între mórte si viétia:
Déca vrei sè fii ér liberu, déca vrei sè mai viezi,
Du-te si rentórna 'n Roma, lasa grelele obedi;
Dar ajunsu acolo 'ndata cere pace pentru noi,
Déca nu vei obtiené-o, jóra, cà-i vini 'napoi!

— Juru pe sant'a dieitate, cumca mi-oiu tiné cuven-
tulu,

Pe onóre, pe-alu meu nume, n'oiu calcá eu juramen-
tulu!

Scirea 'n Rom'a se latiesce, Regulus cà a sositu,
Ér poporul si senatulu sè-lu intimpine-a esitu;
Dar elu nu vré ca sè între, ci la pórtá se opri,
Si cu voce dureróse astu-felu dinsiloru vorbi:

— Déca n'asiu fi sclavu in lantiuri si captivu in Car-
tagine,

Asiu intrá cu voi in Roma, falnicu si fara rusine,
Ca la bratiu-mi de parinte cu ferbinte doru sè stringu

Dulci copíi si consórt'a-mi, cari de patru ani me
plangu:

Dar unu selavu nu póte aste, sinulu meu e 'ncatu-
siatu,

Nu sum Regulus acuma, ducele 'neununatu.

Unu prinsonieru eu asta-di, v'am adusu numai solía,
Cartagine cere pace, insotire si fratia!

— Fia pace si fratia, Regulus eliberatu!

Striga 'ndata totu poporul dimpreuna cu senatu.

— Stati nitielu, voi frati de cruce, — dice dinsulu
— cà-ci asiu vré

Sè ve spunu in asta óra, care e parerea mea!

Eu ca solulu Cartaginei ve vorbii acum de pace,
Dar ca Regulus in Roma pace asta-di nu asiu face,
Apucá-asiu arm'a 'n mana, si-asiu plecă colo 'n res-
boiu,

N'asiu lasá rusinea mare sè se 'ncuibe între noi!

De-amu voi sè stámu la pace, juru, cà nu suntemu
Romani,

Cà-ci Romanii nu vindu Roma calcatoriloru dus-
mani!

— Piéra tóta Cartaginea, — striga Roma 'nfuriata, —
Unu Romanu nu vinde Roma in periculu nici odata!
Regulus cu fala 'n peptu-i, cu solía 'ndestulitu,
Si-imbratísiezá fiii si consórt'a ce-au sositu:

— S'aveti padia de consórt'a-mi si de scumpi orfanii mei,
Eu ve lasu, dar sè v'ajute ai ostirii nóstre diei!"

Regulus remani, nu merge, au nu vedi négr'a gelire,
Nu-ti vedi fiii si consórt'a, cum plangu l'a ta despartire?!"

— Sum Romanu si totu Romanulu tiene juramentulu santu,
Am juratu in Cartagine, n'oiu calcá alu meu cuventu!"

Regulus lasà copiii si consórt'a in deliru,
A muritu, iubindu-si Roma, mórte mandra de martiru.

Vasilii Budescu.

C u n u n ' a.

— Novela poporala. —

I.

Lun'a plutea maiestosu pe ceriulu limpede si stelele luciau, par' cà zimbiau de bucuria, cà nici unu nuoru nu le acopere si potu face servitie placute caletoriloru, dar mai alesu inamoratiloru... Lun'a e patrón'a amoresiloru, si stelele surorile ochiloru... De aci urméza, cà tinerii inamorati simpatiséza cu stelele si iubescu lun'a.

Erá o nópte tainica de véra, candu ventulu sioptesce cu frundiele despre simtiemente secrete si despre iubire... si candu róu'a saruta florile. — — — Unu timpu candu e mai dulce amorulu!...

Peste satulu Valea-lunga domniá o tacere tainica si mormentalá; locuitorii obositi de munc'a dilei odihnau si in somnulu adancu si-recástigau puteri pentru diu'a de mane.

Ferestrele casulieloru erau intunecóse; numai ici cóle se vedea lumina, unde vre-o féta harnica si-ispravvesce lucrulu si pe diu'a venitória, séu unde vre-o nevésta si-légana pruncutiulu treditu, cantandu-i:

Bua, bua luonasiu,
Dragulu mamei copilasiu;
Taci si dormi incetisioru,
Sufletulu meu puisioru;
Pana diu'a te-a trezi,
Maic'a buna te-a pazi.
P'alu ei peptu te-i odihni...

— — — — —
— — — — —
Bua, bua paunasiu,
Scumpulu mamei angerasiu!...

Apoi copilasiulu tace, mama-sa lu-saruta cu o dulcétia a sperantiei, stinge lumin'a si adórme.

Fét'a harnica inea si-gata lucrulu si dóra, cugetandu la dragutiulu ei, pe care insedar l'a aseptatu adi sér'a, stinge foculu, lu-acopere cu cenusia si merge sè se culce, intonandu doin'a:

De te-ar arde foculu lume,
Cà multu esti tu de minune;
Candu e vér'a téguru de tiéra,
Feciorii pe fete 'nsiéla...
De te-ar arde foculu tiéra,
Cà multu esti tu de ocará.
Diu'a nóptea, totu munceseu,
La badea 'n pustiu gandeseu...

Nóptea inaintéza, liniscea e si mai profunda, nicairi nici unu semnu de viétia, par' cà si natur'a dórme. Se apropia timpulu, candu numai sufletele necurate ambla, se apropia mediulu noptii.

De alungulu stradei se ivesce o figura nalta, care cu pasi precauti merge spre o casa, unde se mai vedea unic'a lumina. Umbr'a-i grósa lu-urmariá ca o fantóma... De nu i-ar luminá lun'a fati'a deschisa, la care cumóscemu unu fecioru zdravenu, ai cugetá, cà e unu sufletu necuratu... cà-ei cine si umbla in acestu timpu?!...

Indereptulu lui se ivesce o alta umbra si cu pasi repedi se silescé a-lu ajunge; candu erá numai de càti-va pasi de elu lu-agraiesce:

— Ascépta-me, mei Flore!

Acel'a tresare si standu pe locu, privesce indereptu.

— Dar tu esti, Tódere, — dice recastigandu-si liniscea, — ce m'am spariatu.

— Eu dar, — raspunde sositulu vioiu, — apoi déca tu nu poti dormi de dorulu Anitiei, diu si pe mine multu me necasiesce dragostea Todosiei; mei frate, dóra e si facatura pe mine, cà nu me potu rabdá sè nu o vedu in tóta diu'a. Apoi credu, cà si tu esti asiá, — continuá cu alusiune, — mai alesu de candu si invetatoriulu merge in tóta diu'a la badea Constantinu a lui Timofteiu si-i ochiesce Anitiei...

— Ai dreptu fertate, — respunse Florea, — inse cu ori ce pretiu ea trebue sè fia a mea, cà me iubescé si eu o iubescu! — continuá resolutu.

— E bine, Ddiu ti-dee norocu, eu ti-voiu fi ortacu ajutatoriu si frate de cruce.

— Multiamu. Inse acum sè mergemu, —

dice Florea mangaiatu, — cà candu voru cantá cocosii de diua trebue sè fíu cu boii in fênetia sè-i pascu; mane am de ogoritu.

— Apoi si eu, — respunse Tóderu, — candu voiú fi in cóste la pieri ti-oiu chiúf, la semnulu celu d'antâiu vina!

Ortacii se despartira. Tóderu merse la Todosia lui, si Florea se apropià de cas'a lui Constantinu lui Timofteiu si batù la ferésta.

Nu i-a respunsu nime, a statu ascultandu Acest'a a fostu semnu bunu pentru elu, cà-ci numai de odata s'a stinsu zarea si pe usia a esitu Anita.

— Buna sér'a, Anita, — o intimpinà Florea cu bratiele deschise.

— Bine ai venitu Flore, — i respunse ea cu dulcétia.

Apoi se imbratîsíeza lungu si se saruta cu infocare.

— Me iubesci, Anita? si me vei iubi pentru totu-de-una!? — o intrebà linu.

— Te mai indoiesci Flore?... de câte ori ti-am spus, cà pana la mormentu!

Florea, beatu de atât'a fericire, o inundà cu sarutâri. Buzele loru tremurande s'au atinsu si sufletele loru s'au intelnit.

Puntea intre dóue animi e sarutarea.

In momentulu acest'a o stea fugitória curmà de alungulu orisonulu si disparù in departarea infinita. Anita a observatu si s'o spariatu.

— Ce ti-i? — o intrebà Florea ingrigitu.

— Cauta! — respunse ea; éra a picatu o stea de pe ceriu. Se dice, cà atunci totu-de-una pica stéu'a cutarui omu; si apoi acel'a séu móre séu e nefericitu. Óre nu stéu'a nóstra a picatu, Flore?!

— Nu, pentru cà eu sum fórté cu norocu, asiá mi-a tipatu o vragitóre cu bobii; apoi noroculu nostru e legatu la olalta cu iubirea nóstra, — respunse Florea cu unu crediementu supersticiosu.

Anitia s'a liniscitu si grigea i-a disparutu.

Apoi ambii au siediutu pe prism'a casei si si-au povestitu tóte necesurile si placerile... Amorul fara suferintia nu e tare, si nici nu e amoru...

— Asculta, draga Anita, — vorbesce Florea tienendu manile rotunde ale iubitei sale la peptu, — te iubescu precum si-iubescé maic'a copilulu; te iubescu mai multu, decâtu cum iubescé campulu arsu plói'a, si te dorescu mai ferbinte, decâtu cum dorescu florile veste-

dite róu'a... Si nu ceru de la Ddieu altu daru pe pamentu, numai ca tu sè fíi nevést'a mea, Te invoiesci, Anita?!

— Déca voiesce si ceriulu... apoi eu voiescu, — i sioptesce in linu.

— E bine, — continuà acù Florea mai resolutu, — dar eu me temu, cà tatalu teu voiesce sè te marite dupa invetiatoriulu; dar nu merge dupa elu, cà de dorulu meu nu vei avé linisce, si te-a bate si Ddieu...

— Eu numai pe tine te iubescu, Flore, lu-mangaià, alipindu-i-se la peptulu simtitoriu. Apoi éra a uitatu necesurile... éra erau fericiti...

— De unu timpu incóce ce e dreptu, — vorbi Anita intr'unu tardiu, — dlu invetiatoriu mai in tóta diu'a vine la noi, i cetesce tatei din „Siedietóre“ si i povestescé lucruri intielepte, dar eu totu-si nu-lu iubescu si nici nu voiescu, de si mam'a mi-lu totu lauda. Apoi mai daunadi a fostu la noi mósi'a Catrina, care sefé multe mestesiguri si o am rugatu sè-mi caute de norocu, ea mi-a respunsu:

„— Fetulu meu, Anita, tu esti norocósa, cà te-ai nascutu sub semnu bunu si nu trebe sè-ti cautu; numai cu maritatulu sè-ti dee Ddieu norocu.

— D'apoi tocm'a acea mi-cauta cà óre candu m'oiu maritá? — o am intrebatu.

— Eu din betrani am auditu si séfu, — mi-a povestitu lelea Catrina, — cà déca la vr'ó féta i pica la Sanu-Saene cunun'a odata, acea e fara norocu; déca i pica si a dóu'a óra, atunci e cu norocu, si de pica si a trei'a óra, acea in anulu acel'a de a buna séma se marita; grigesce dara fetulu meu, si ascépta pana la San-Saene.

— De atunci, — continuà Anita, — de abié asceptu San-Saenele, Flore, sè vediu cà am norocu si candu m'oiu maritá...?

— Te-i maritá in anulu acest'a, — respunse Florea, — stringendu-o in bratie.

Lui Florea i-a spusu vragitóre, cà e norocosu, éra Anita s'a nascutu sub semnu bunu, apoi ei se iubescu, si sunt fericiti! Si óre vítoriuulu cum li-a fi? Li-a spune vragitóre, séu cunun'a de la San-Saene?! Ei nu eugetau acù la acea; momentulu dulce 'i face sè uite de impedece, de vítoriu.

Ei se imbratisiau si lun'a se bucurá de amorulu loru, — stelele le invidiau desmerdarea.

Mediulu noptii a trecut de multu si ei se totu dragostiau, in giurulu loru erá o tacere mortala.

Odata din departarea se auzi o doina:

Frunzia verde de pe spinu,
Nu sciu de ce totu suspinu;
Candu lelitia ne iubimu,
Si-apoi ér ne despartimu!

Cuvintele aceste cantate cu o voce jelnica i-a treditu pe amoresi; si Florea privindu susu la ceru dise:

— Gainusi'a mintenu va apune, eu trebue sè me ducu, draga Anita, nu peste multu s'oru ivi diorile.

Intru acést'a se auzi si o chiuitura.

— Acel'a e Tóderu, mi-a datu semnu sè mergu, — continuà, — remasu bunu, iubita mea!

S'au sarutatu lungu si dulce, apoi s'au despartitu.

Tóderu ajungendu in cóste la pieri a chiuitu un'a si apoi a mersu spre fênetia cantandu:

Nóptea-i négra 'ntunecósa,
Lelita e maniósa,
Dar pe candu diu' a diari,
Mandr'a éra a dimbí...

A avutu ceva necasu, cu mandra-sa si erá cam superatu, pentru aceea i erá si tonulu asié jelnicu; inse sperá, cà éra s'oru impacá, pentru acea repetá mai veselu refrenulu:

Dar pe candu diu' a diari,
Mandr'a éra a dimbí...

Florea merse intr'acolo, de unde viniá canteculu. Candu a esitu din satu a prinsu a cantá si elu:

O, tu luna lunisióra,
Si voi stele lucitóre;
Lumina-ti-mi nencetatu,
Cà de dragoste sum beatu...

Anitia siedeá totu pe prisma, cautandu in direptiune, incatro a mersu Florea.

L'a vediutu cum trece dealulu, si cum mai privesce inca odata spre satu...

Apoi a disparutu si numai cuvintele aceste le-a auditu cantandu-le:

O, tu luna si voi stele,
Impliniti dorurile mele...

A mai siediutu multu pe prisma, cantandu la luna si la stele, ca si candu le-ar rogá sè auda viersulu intonatu de Florea.

Candu s'a rentorsu in casa se iviau si diorile, dar ca sè nu scia nimene de intalnirea loru s'a culcatu.

Si-a facutu cruce si-a disu rogatiunile finindu:

Si-mi dà minte si norocu,
Cà tie dómne me rogu!

Apoi a adormitu, si a visatu despre Florea. Apoi óre nu e si dragostea loru numai unu visu!?...

Póte; cà-ci tóte sunt trecátore!

(Va urmá.)

Alesandru Onaciu.

L a e a.

Inca odata asiu vré cu tine,
Scumpa copila, sè me 'ntelnescu;
Sè spunu secretulu ascunsu in mine,
Càtu de ferbinte eu te iubescu!

Din ceea óra dulce, placuta,
Care-mi aduse 'n ochi tipulu teu:
Nu mai am pace nici o minuta,
Par cà-su nebunu, ah! sei Dumnedieu!

Ochii-mi te cauta cu nerabdare,
Sufletu-mi plange de alu teu doru;
Peptulu mi-bate cu infocare,
Anim'a-mi arde plina de-amoru.

Nu sciu, ah! nu sciu ce e pe mine,
Dar sciu atât'a cà patimescu,
Si sciu si-aceea, cà far' de tine
N'oiu fi ferice pana traiescu!

Ionu Tripa.

Respiratiunea plantelor.

(Fine.)

De aci ne potemu esplicá, cà pentru ce ne simtumu asiá de bine dupa o preambulare, facuta in cutare-va padure scú gradina cu plante.

Locuitorii de la paduri pentru aceea — sunt mai sanetosi, decátu cei de la campia, fiindu scutiti totodata si de mai multe morburi, la cari sunt espusi campenii; medicii inca pentru aceea si-tramitu pacientii loru, cari suferu in dorere de plomani, la locuri padurose, ca prin inspirarea unei cantitati mai mare de ossigenu, sè-si reimprospete organele defectuóse.

De si plantele iau din pamentu, prin ra-

decina, o cantitate considerabila de ossigenu, totu-si ele nu se indestulescu cu atât'a, ci mai primescu si prin frundie de la aerulu comunu, dar acuma numai ossigenu curatu, care inse nu pentru aceea intra in planta, ca — facându compusetiune organica — sè iee parte la desvoltarea aceleia, ci ca sè-i rapésca din carbune, evaporandu apoi prin porii frundiilor ca acidu-carbonicu.

Inse fiindu cà am disu, cumca acidulu-carbonicu, sub influinti'a caldurei si luminei sórelui se descompune in pàrtile constitutive; de aci urméza, cà acestu procesu nu se póte intemplá diu'a, candu lucesce sórele, ci numai nóptea.

Si intru adeveru, déca trecemu nóptea prin o padure, ni pare aerulu fórte stricatu, pe langa celu de diua; asiá in câtu déca e padurea desa, stai sè te inneci de elu. Ce póte stricá intru atât'a aerulu de nópte? Nu alta decátu numai acidulu carbonicu, care strabate nóptea prin frundie, si are aceea insusire periculósa, cà déca bagi unu animalu séu o planta intr'o chilía plina cu de acestu gazu, atunci de siguru se innéca.

Dè aceea e fórte consultu a inchide peste nópte ferestrile, cari aru serví spre cutare locu cu plante multe, ca nu cumva — fiindu spatiulu chilíci angustu — sè se imple chili'a cu acidu carbonicu si sè causeze vr'unu periclu.

Din cele díse putemu vedé, cà frundiile verdi de plante implinescu o functiune sinonima cu ceea a plomaniloru omului; prin urmare putemu dice, cà plantele respira cu ajutoriulu frundiiloru verdi, cà frundiile verdi sunt plomanele plantelor.

Frundiile dara nu numai cà infrumsetiéza plantele, ci sunt si neincungiuratu necesarie pentru sustienerea vietiei acelora.

Pentru mai mare convingere póte incercá cine-va — primavér'a de timpurú — a rumpe frundiile verdi de la o planta; va puté apoi observá, cà aceste se voru desvoltá inca odata, inse rumpendu-le si a dóua-óra, plant'a atunci din ce in ce se va vescedí si in urma va incetá de a mai vietuí.

I. Panea.

Condorul.

(*Vultur Gryphus.*)

Condorul, séu marele vulturu alu muntiloru Andii, este un'a din cele mai mari paseri

dintre carnivore; elu face parte, dupa clasificarea lui Cuvier, din grup'a rapitóreloru diurne, din marele genu alu vulturiloru, genu pe care naturalistii moderni l'au radicatú la gradulu de familia, sub numele de famili'a vulturideloru.

Mai inainte dar d'a aretá caracterele Condorului, sè spunemu cari sunt trasurile caracteristice ale acestei familie:

Vulturii (vultur) sunt paseri in genere mari, cu capulu micu in comparatiune cu marmimea corpului, cu ochii mici si bombati, cu gatulu subtire, lungu si adesea lipsitu de fulgi, acoperitu numai c'unu pufu meruntu; cioculu este lungu, boltitu la partea superióra si recurbatu numai la vârflu. Capulu loru este, ca si gatulu, lipsitu de fulgi si acoperitu c'unu pufu, dar la unii presinta nesce pàrti carnóse ce corespundu cu crést'a cocosiloru, si la altii la bacea gatului se afla o coróna de fulgi mai lungi. Piciórele loru nu sunt acoperite cu fulgi pana la bas'a degetelor, ca la cele mai multe rapitóre, ci partea de josu a loru este acoperita cu mici soldí. Degetele loru sunt, relativu cu corpulu, scurte si terminate in unghii pré putínu recurbate. Aripele loru sunt ascutíte si lungi, in câtu ajungu pana la vârfulu códei, care este scurta si patrata, séu o intrecu. Ei ambla cu dificultate pe pamentu; sborul loru este greoiu, dar puternicu si se radica la inaltimi prodigióse printr'o progresiune rotatória.

De si mari, vulturii neavendu ghiarele destulu de puternice spre a atacá préd'a viua, se servescu mai multu cu cioculu loru si nu ataca animale viue, de câtu candu sunt tinere si neputernice: de aceea ei se nutrescu mai totu-de-una cu cadavre, ceea ce face din vulturi agintii cei mai utili pentru igien'a publica din orasiile Asiei si Americi, cà-ci aceste animale se insarcinéza a curatiá stradele si piecile acestoru orasie de mortatiunile ce s'aru aflá pe dinsele. Acésta predilectiune a vulturiloru pentru cadavre si materiile in putrefactiune au facutu sè se crédia din timpii cei mai vechi, cà ei au facultatea olfactiva desvoltata in celu mai mare gradu de perfectiune si cà, gratia acestei facultàti, ei potú sè descopere de la cele mai mari inaltimi ori ce materia ce ar mirosí a stirfu, pe candu diferitele cercetári si observatiuni au aretatu cà ei descoperu aceste substantie mai putínu prin mirosu, de câtu prin petrundietóri'a loru vedere. Si déca se vede, cà a supra unui cadavru se precipita unu mare numeru de vulturi, acést'a provine nu

din cauza, că sunt atrasi de mirosulu acelui cadavru, ei fiindu că ei traindu iu grupe numeroase, candu unulu din ei diaresce o asemenea mancare, se precipita a supra ei, ceialalti in-sciiintiati, prin această miscare a tovarasiului lor, despre descoperirea acestui nutrimentu, se indreptăza cu totii catra acea parte si se gramadescu a supra predei.

O alta eróre ce s'a perpetuatu in privintia vulturilor este preferintia ce ei aru avé pentru substantiele in putrefactiune; si in această privintia observatiunile moderne au aretatu, că avendu sè aléga intr'o carne imputita si o carne próspecta, ei preferu totu-de-una pe această din urma.

Mai toti vulturii traiescu in bande prin virfulu muntiloru celoru mai riposi, si nu descindu in văi si campie, de cătu pentru a-si cautá nutrimentulu; ei si-facu cuiburile lor prin crepaturele acestoru munti, si si-conserva mai multi ani acela-si cuibu; ei facu de ordinaru numai dóue óue. Vulturii locuiescu pe tóta suprafaci'a globului, dar sunt mai numerosi in tierile meridionale, de cătu in cele de nordu.

Condorulu (vultur gryphus,) este o pasere rapitória din grup'a vulturiloru cu crésta; marmimea sa este de unu metru si trei-dieci de centimetre de lungime; deschidietur'a aripelor de la virfulu uneia pana la alu celeialalte este de la trei metre si 90 de centimetre pana la 4 metre si 20 de centimetre. Capulu si gâtulu seu sunt lipsite de fulgi si acoperite c'unu pufu meruntu si albitiosu, dar la bas'a gâtului, de unde incepu fulgii corpului, presinta o frumoasa colereta de pufu finu, d'o albétia pura, care contrastéza intr'unu modu isbitoru cu colórea fulgiloru corpului, care este d'unu negru albastrui si lucitoru. Elu presinta pe capu o mare crésta turtita si necrestata cum este a cocosiului, si sub ciocu o barbía ca a lui; femei'a nu presinta crésta. Cioculu este grosu, scúrta si recurbatu la virfu, si colórea sa este négra, afara de virfu unde este albitiosu.

Condorulu traiescu in muntii Andii, si mai cu séma in valea Ylo din Peru, la inaltime considerabili pe virfulu acestoru munti; elu si-asiediéza cuibulu seu la limita zapeziloru perpetue, si nu descinde de acolo de cătu pentru a-si cautá nutrimentu, care, ca alu tutoru vulturiloru, consiste din cadavre; cu tóte acestea unii căletori spunu c'aru fi atacandu cu furia si impetuositate si animale vii, ca oi, caprióre, ciute etc.

Gr. Stefanescu.

Nóue secte religiöse in Russia.

De si fanaticismulu si ur'a disidentiloru din Russia contra religiunii ortodosse au slabitu multu asta-di, operandu-se intre dinsii si poporatiunea ortodossa óre-care apropiare, ceea ce lasa a se sperá, că mai curendu séu mai tardiu voru intrá in sinulu bisericei mame, totusi propagand'a sectariloru este destulu de mare, si in unele guvernamente s'au nascutu chiar secte nóue, cari au avutu mai multu séu mai pucinu succesu in desvoltarea loru.

Indicámu pe cele mai principali, precum si doctrinele loru:

Stundistii, o secta care s'a nascutu de curendu in Sudulu Russiei. Ei numerau la 1871 in guvernamentulu Cherson 800 partizani, si asta-di mai existe o mica comunitate de a loru in districtulu Tarakika din guvernamentulu Kievu. Doctrin'a loru are multa analogia cu a anabaptistiloru, adoptandu alu 2-a botezu si alte ceremonii religiöse de ale acestora; ei n'admitu nici postululu, nici cultulu santiloru si a icónelor si nici riturile cultului ortodossu, silindu-se a dá ceremonieloru loru religiöse simplicitatea bisericei primitive. Stundistii se dice, că in genere sunt fórte morali: sunt cum-petati, muncitori, economi, onesti, supusi autoritatiloru si si-implinescu cu esactitate datoriele catra statulu; numai candu sunt in jocu opiniunile loru religiöse se opunu si nu se supunu in nici unu modu clerului ortodossu.

Suspinatorii, o secta careia i s'a datu numirea această, pentru că in timpulu intruniriloru loru religiöse nu facu rugatiuni, ci se marginescu a suspiná, redicandu ochii la ceriu. Ei si-dau numele de „crestini spirituali.“ Fundatoriulu acestei secte este unu cismaru din Kaluga, Ivan Tihanovu. Idei'a fundamentala a lui Tihanovu este proscriptiunea tuturoru ceremonieloru; elu nu primesce intre Creatoru si omu alta comuniune, de cătu cea spirituala; cuventulu si rugatiunea sunt mijlóce grosolane spre a servi de raporturi cu Divinitatea, numai suspinulu este singur'a si adeverat'a rugatiune ce trebue sè faca omulu. Suspinatorii n'admitu nici preoti, nici eucaristi'a, nici confesiv'ea, nici botezulu, nici chiar nunt'a.

O alta secta, cunoscuta in 1872 si stabilita in districtulu Borovu, guv. Kaluga, numera mai multu de 160 adepti. Ea are ceva analogia cu precedent'a, dar aréta mai pucina rigóre in proscriptiunea formelor religiöse esterióre. N'au preoti si cultulu loru consista in rugatiuni recitate de unulu din credintiosi

si in cantări religioase; botezulu, nunt'a si eucaristi'a nu sunt recunoscute; confesiunea peccatorilor e primita de unulu din cei mai vechi ai comunității.

Serafismistii, o secta aparuta in 1872 in districtulu Porkovu, gov. Pskovu, numita astu-felu de la unu calugaru a nume Serafim. Nu se scie nimicu siguru despre acésta secta; atât'a numai se cunósce, că adeptii lui Serafim se intruncu pe ascunsu spre a face rugatiuni si credu in santitatea fundatorului sectei; ei ascépta curendu sfirsítulu lumei, pe care li l'a anunciatu initiatoriulu lor. Se pare, că acésta secta numera aprópe 400 adepti, mai cu séma tierance, cari fausera votu de celibatu.

V. C.

Porumbii caletori.

Diarele anunciau de curendu, că Parisulu pastréza cu 'ngrigire si 'ntretine mai multe parecii din faimosii porumbei, cari in timpulu ultimulu asiediu au permisu capitalei Franciei sè stèc in comunicatiune cu lumea esterióra. Acésta impregiurare dà unu interesu cu totulu particularu amenuntelor ce urméza.

L'ar' a ne radică pana la porumbiti'a corabiei lui Noe, ne multiamimu a spune, c'acestu mijlocu de corespundintia erá dejá in usu in vechime. Se dice, că unu atletu din insul'a Egina, candu mergea la jocurile olimpice, luá cu dinsulu unu porumbelu, pe care lu-rapiá de la puii sei, dar caruia, dupa victoria, i dá drumulu, legandu-i o panglica de purpura, si pase-rea, in aceea-si di, se intorcea la cuibulu seu.

La Roma, aceea cari tramiteau care pentru intregerile de la circu, dar cari nu puteau insii sè asiste la lupta, insarcinau in locu-le amici séu servitori, cari luau cu dinsii porumbei séu rondunele din chiar loculu unde locuía proprietarul carului. La finea spectaculului, se dá drumulu uneia séu mai multora din aceste paseri, vepsite cu colórea partitei, care rapurtase victori'a. Prin intórcerea acestoru paseri la cuiburile lor, stapanulu erá insciintiatu de sórtea sa, sciá déca a câstigatu séu déca a perduto.

La impresurarea Modenei de Antoniu, in anulu 43 nainte de Isusu Christu, se vediu pentru prima-data aplicandu-se in artea militara acestu mijlocu de comunicare. Astu-felu consululu Hirtius tramise lui Decius Brutus, comandantulu orasiului, o scrisóre atêrnata de

gâtulu unui porumbelu printr'unu firu de metasa. La rîndulu seu, Decius Rrutus tramise in castrulu consulului unu porumbelu, care purtá o scrisóre legata de picioru. Se crede că Pliniu celu Betranu a facutu alusiune l'acestu mijlocu cu totulu nou d'a corespunde cu ai sei, in timpu de resbelu, candu a disu, in istori'a-i naturala: „la ce servu intaririle, si santinelele, si asiediele, si cursele intinse peste riu, candu se póte face ca sciri sè ajunga prin spatiu?“

Odata cuoscuta, acésta procedere nu putea lipsi d'a fi pusa in practica in locurile impresurate. Cu tóte aceste, numai chrestinii, cari la 1098 venisera sè cucerésca Ierusalimulu, avura cuoscintia pentru antâia-data d'acésta inventiune. Intarit'a cetate Azar, dintre Antiochia si Edesa, erá in puterea necredintiosiloru, si comandantele doriá sè se dèe chrestiniloru; tóte negutiárele, intre Musulmani, pentru predarea cetății, se facura prin porumbei.

Toti cunoscú episodulu porumbitei urmarita d'o pasere de préda si cadiuta in mijloculu chrestiniloru, candu ajungeau in campfele Ptolomeiei séu Saint-Jean-d'Acre, unde gasira sub aripa-i unu biletu, alu carui cuprinsu le descoperiá proiectulu Musulmaniloru. Acest'a e episodulu, pe care Torquato Tasso l'a immortalisatu in alu 18-lea cantu alu epopeei sale „Ierusalimulu liberatu.“ Chiar in timpulu asediulu Ptolomeiei, — asediu ce tinu doi ani (1189—1191) faimosulu sultanu Saladin se serví cu porumbei. Desbarcarea regelui Franciei Saint-Louis in Egiptu fu anuntiata sultanulu din Cair prin porumbei. In diferitele fase ale bataliei de la Mensurah, atátu de desastrósa pentru chrestini, asemenea s'au intrebuintiatu porumbeii. Dar chiar puterniculu sultanu Nurreddin (1146—1173), fundatorulu unui intinsu imperiu, simtindu necesitatea d'a fi informatu câtu mai iute de ceea ce se petrecea in statele sale, iufintiá, mai cu séma in Egiptu, unu servitiu de posta cu porumbei admirabilu organizati. Prin ingrigirile sale, se radicara in tóte partile turnuri, cari serviau de cotetie si fiacare avea câte unu directoru si veghiatori, cari, nóptea si diu'a, pândiau sosirea porumbeiloru.

Intretinerea cotetiloru, porumbeiloru si a pazniciloru costá sume insemnate.

(Finea va urmá.)

I. O.

S A L O N U ?

Conversare cu cetitóriele.

— *Dupa balu.* —

Celu de pe urma acordu alu muziceii resuna; ju-nele femei obosite de dantiu numai corporalmente, nu inse si spiritualmente, se asiédia pe scaune; in giurulu loru o multime de jocausi beati de farmece, ca albinele in pregiurulu floriloru, vreu sè mai guste inca unu momentu de placere, o clipita de 'ncantare.

— Inca unu tour, numai unulu inca! — se rógá toti cu fericire inalta.

Dar insedaru. Music'a nu mai canta. Publiculu incepe a se departá. Inse éta, unu arangiatoriu inamornatu reesi a induplecá pe musicantii somnorosi a mai intoná inca odata valsulu feericu. Câte-va parchi se si scóla si incepu a dantiá, nu atátu cu piciórele, câtu mai multu cu spiritulu si cehii, cari vorbescu asiá frumosu — in tacere.

Domnisiór'a Arabella inse e silita a refúsá tóte rugárele adoratoriloru ei. Mam'a sa nu o lasa sè mai jóce, cà-ci copil'a e pré obosita, i este pré caldu, si sè teme sè nu se recésca pe cale pan' a casa, cà-ci au sè plece indata. Apoi mai gandesece, dar nu spune, cà nu este elegantu a remané in balu pana 'n capetu.

O! óre de ce sunt mamele asiá tirane! Éta Traianu cu ce pietate se rógá, par' cà s'ar aflá in bisericu inaintea altariului! Dar Adrianu, pe care ea atátu de multu nu-lu vediuise, a vinitu din departare de cincispre-diece mile, numai pentru acestu balu, numai pentru ca sè póta jocá unu tour cu Arabella. Si Eugeniu, ah interesantulu Eugeniu, elu nu mai graiesce nici unu cuventu, cufundatu in visári melancolice, stá radiematu de unu stêlpu si — déca nu póte jocá — priveisce la ea. Si Aureliu si Hectoru si toti ceialalti aru jucá bucuros unu tour, — déca mam'a n'ar fi asiá de crudela!...

Aceste nu noi le dicemu, ci domnisiór'a Arabella, care ori câtu de obosita ar fi, totu-si in privinti'a acordárii unui tour — din care apoi s'aru face diece — nu este de parerea mamei sale.

Inse n'are ce face. Trebuie sè se supuna, de si cu multa parere de reu.

Éta si music'a incéta de nou. Sal'a incepe a se desiértá mereuasiu. Pompósele haine de tarlatan, cari aséra la intrare in balu cochetau cu atát'a gratia, acuma au prospectulu stéguriloru militaresci, cari au fostu conduse la vr'o lupta infricosiata si acuma se rentorecu de acolo. Au nu este si balulu o lupta? Terenulu alunecosu alu salei nu este si elu unu adeveratu campu de batalía? Ba da! In ambele locuri se lupta cu arme petrundiatórie: in batalía cu mitrelese, in balu cu foculu radielor din ochi; in ambele locuri lupt'a curge pe viétia si mórte; si in amendóue unu momentu potrivit, o ocaziune binevenita, decide totulu. Deosebirea este numai aceea, cà batalía de multe ori se incheia cu mórte, ér balulu cu — cunnúa.

Si déca acéta asemenare ar schiopetá, atunci voiu dice, cà acele multe toalete de tarlatan, cari a séra se mandria cu atát'a fala, acuma sunt triste, debelate, oflitate, intocmai ca florile vescedite. Pufurile nu mai sunt asiá inflata, ma unele au scadiutu de totu; mas-

lele sunt derangiate, unele chiar nu se mai afla de felu, cine scie, care tineru cu perulu incetitu le-a ascunsu in busunariu — spre aducere a minte; fodrele s'au cam raritu si ele, cele din josu par' cà nici n'au fostu.

In adeveru balulu nu este mai pucinu interesantu la fine, decâtu la inceputulu lui. Ma dóra amu puté dice, cà finea e cu multu mai interesanta decâtu inceputulu.

Tinerimea, care a jucatú tóta nóptea, si diminéti'a se departéza cu suveniru placute de siguru va fi de parerea acést'a. Dar si garde-de-damele, cà-ci éta finea balului le iérta a merge a casa sè se culce si sè dórma.

Noi nu din aceste consideratiuni pronunciamu opiniunea nóstra, ci din punctu de vedere numai contemplativu.

Candu intrámu intr'unu balu, éta ce ne intimpina! Elegantia fortiata din tóte partile. Amicii, cunoscutii si toti ceialalti, pe cari mai ieri alalta ieri i vediuramu in hainele si cu manierele lorú indatinate si cunoscute, acuma ni paru necunoscuti si straini; abiá i cunoscemu. La inceputu nici nu ne apropiámu unii de altii, ci stámu rece ca nesce statue; nici nu siedemu, càci ni s'aru imboti toaletele; ne uitámu la toti, criticámu pe toti; de convenimu cu cine-va, i facemu compleminte obligate; i laudámu totu balulu, câtu este de frumosu si elegantu; sinceritatea a remasu a casa in celelalte imbracaminte.

Inse trece o óra dóue, jocámu — *adeca jocati* —, conversámu, ridemu, ne veselimu si ne petrecemu, si din ce in ce ne aflámu mai a casa, càci din ce in ce uitámu câte o mimica fortiata, o positiune studiata a casa inaintea oglindii, o vorba invetiata din dictionariulu etichetei; din momentu in momentu toaletele devinu mai familiare, armoni'a lorú incepe a se descompune, pica un'a, se spinteca alt'a, bumbuscele incepu rolulu lorú; frisurele mai slabescu din compositiunea artistica, câte o vucla se pré lungesce, câte o locna s'a cam uritu in societatea, in care a ajunsu din grati'a frisorului; vènrariulu (Fächer) deveni o ruina, care ascunde in remastiele ei o multime de suspine... Si asiá totu mai departe, pana diminéti'a, ordinea artistica din inceputulu balului face locu disordinei poetice. — Atunce apoi, derimate tóte stavilele maiestrite ale factiariei, petrecerea ajunge la culme...

Am cetitu unde-va, cà o princesa óre-care de multe ori meditá despre caus'a, de ce óspetii ei la inceputulu seratelorú sunt mai reci in conversatiune si petrecere decâtu la fine? In urma i-a plesnitu prin minte acea idea curiósa, cà de siguru obiectele din sale arangiate in ordinea cea mai stricta facu a supra lorú impressiunea recelei. La prim'a serata dara dins'a ordoná a derangiá astu-felu mobilele din salóné, precum acele se afla la finea seratelorú. Si ea nu se insielá. Adunandu-se óspetii, vediendu acéta situatiune curiósa, indata se aflau ca 'n ultimele mominte ale unei serate, adeca fórte vialu...

Dar amu alunecatu pré departe cu fantasi'a. Éta intr'aceste domnisiór'a Arabella s'a si sculatu dimpreuna cu mama-sa, spre a se departá. Adoratorii facu unu semi-cercu, ca si semi-lun'a pe langa o stea frumósa. Fia-care grabesce sè-i ajute a-si imbracá entré-ulu; ér

dins'a mai mare grige are de buchetele capetate in cottillon. Nu le-ar dá pe o tíera. Cum sè le dèe? Are siete-spre-diece. Nici o fèta n'a capetatu asiá multe. Cum va sosí a casa, le va pune in ferèsta, unulu câte unulu, ca toti trecatorii sè le póta deosebí, si sè scía câte-su?!

Si ele pléca in garde-de-robés. Tenerii galanti le aducu imbracamintele de érna. Se imbraca. Unulu dintre cei mai fideli le petrece pana josu la calésa. Ele se urca. Calés'a pléca. Tinerulu stà locului. Se uita dupa ea, si par' cá vede inc'odata prin ferestuti'a din dosulu calesei incantatóri'a figura a Arabellei, care merge sè dórma — déca va puté!

Visuri frumóse!

Josefu Vulcanu.

B o m b ó n e.

— Ce deosebire este intre munc'a bogatului si intre munc'a saracului? — intrebà óre-cine pe óre-care.

— Saraculu, — respunde celu intreatu, — muncesce, ca sè *aiba de mancare* si bogatulu muncesce, ca sè-i *vie pofta de mancare*.

*

Intr'o societate, unu betranu care patimise multe in junéti'a sa, fu rugaru sè povestésca un'a din intemplàrile sale cele mai curióse si mai interesante. Dupa mai multe rugatiuni betranulu consimti si incepù sè vorbésca astu-felu:

— Sè ve istorisescu acea ce am patitu in tinere-tiele mele de la o banda de talhari. Pe atunci, erau talharii in tíera atâti, câti sunt acum ómanii einstiti.

— Ce felu? — intrerupse unulu din asistenti: — *erau atâtu de pucini?*

*

Unu óre cine, se duse inaintea unui judecatoru de pace si lu-rugà sè-i dèe óre-care explicatiune a supra unor prigoniri de judecata ce are cu unu vecinu alu seu.

Dupa ce acestu óre-cine explicà judelui cum stà pricin'a, judele respunde:

— Amiculu meu, afacerea dtale este asiá de incurcata, in câtu nu potu vedé indestulu de chiaru, déca ai séu nu ai dreptate.

— Fii bunu, — replicà acelu óre-care puindu-i in mana doi galbeni, de cérca déca vedi mai bine cu ajutorulu *astoru ochelari*.

*

Unu pasia tureu avea in haremulu seu, intre mai multe femei, dóue favorite pe care le preferea mai multu ca pe celelalte.

Ambele favorite se certau intre dinsele tóta diu'a despre premietatea ce ocupau in anim'a pasialei.

Un'a dintre'insele decise, ca sè se informe, intrebandu pe insu-si pasia.

— Stapané, — díse ea, — déca plutindu odata pe Dunare, câte trei in barc'a ce scíi asiá de bine sè conduci, s'ar intemplà ca fundulu barcii sè se rupa, barca sè se scufunde si noi sè fimu amenintiati a ne inecá, nu e asiá cá tu ai sarí sè scapi mai antâiu pe Amina?

— Póte, — respunde Tureulu, suflandu cu ne-tur-

bare fumulu parfumatu ce supsesé dintr'unu lungu ciubucu, findu cá tu pari a scíi sè innoti mai bine.

Unu casu de nebunía.

Diarulu „Italie“ reproduce dupa „le Corrier du Bresil“ urmatoriulu casu d'o nebunía fórté ciudata, tinendu-se séma de caus'a care a produsu-o:

Unu baiatu, abiá in vèrsta de 10 ani, si care cantá de minune la piano, prinsese de câte-va díle unu felu de spaima de acestu instrumentu favoritu.

In urma mai multoru mustràri si rugatiuni, parintii voira sè intrebuintieze chiaru rigórea, pentru ca sè faca pe baiatu a-si reincepe studiele, dar totulu erá in vanu, cá-ci indata ce vedea pianulu, — incepea sè se infioreze si, punendu-se in genuchi, strigá:

— Gratia! gratia! Nu me puneti in faci'a acestui blastematu de piano, cáci contine unu geniu reu, care mi-sparge urechile, candu atingu tastele. Acestu piano e unu instrumentu diabolicu. Gratia, tata!

Si 'ndata dupa aceste cuviute, baiatulu erá apucatu de convulsioni si deliru!

Tatalu, ca omu intieptu, incepù mai antâiu sè observe d'aprópe pe fiulu seu, si apoi voi sè afe, care erá spiritulu reu ce i turburá mintea. Prin urmare betranulu se asiedà la piano si incepù sè cante.

Dar abiá incepura sè resune primele acorduri, candu de odata se audí din laintrulu instrumentulu unu mare scomotu, care facea pe parinte sè fuga cu gróza de la piano, cum fugea si baiatulu.

Cu tóte aceste a dóu'a-di parintele, de si rusinatu de fric'a ce aretase, se puse din nou la piano si reincepù sè cante. Indata inse reincepù acela-si scomotu indracitu, si atunci betranulu, luandu-si totu curagiulu, redicà capaculu pianulu.

Dar ce vede? Unu cnibu de sióreci albi, veniti nu se scie de unde. — Aceste animale nu se instalasera aci negresitu de câtu pentru iubirea ce aveau de pelea care inveselesce ciocanele si pentru lan'a de contacte. Câtu pentru musica, ei o uriau, si tocmái de aceea faceau scomotu mare, atunci candu prin atingerea tasteloru se dá o alta destinatiune pelei si lanei in care si-aveau domiciliulu.

Siórecii au fostu sacrificati pe data, dar mintea tinerului musicantu este sdruncinata si va trebui multu timpu si mari ingrijiri spre a-si revení in starea naturala.

CE E NOU?

Regele candidatu de deputatu. Comun'a Cornareva, in comitatulu Severinului, vré sè aléga de deputatu pe M. Sa regele, carele — precum dícu — singuru va fi in stare a aliná suferintiele Romaniloru.

Imperatés'a Siarlotta, precum scrie diuariulu „Gaulois“, se afla la Brusela in starea cea mai trista. De candu murí med. dr. Delhayé, care a avutu cea mai incordata grige de ea, dins'a devine din ce in ce mai franta spiritualminte. Ex-imperatés'a siede inca totu in castelulu Tervueren de langa Brusela. In timpulu din urma dins'a nu voiesce sè védia pe nimene, nici chiar pe regin'a Belgiei, pe care mai de multu atát'a o iubiá;

unică a fiintă, pe care o suferă în giurulu ei, este guvernanta sa. După opiniunea medicilor, nu mai este cu putință a spera îmbunătățirea stării spirituale a nefericitei Siarlotte.

Si-a impuscatu tat'a. În comună Straja, din comitatulu Gomoru, adese-ori se întempla furturi mai mici. Din cauză această, avocatulu Emericu Kovács a ordonat servitorilor sei, ca deca voru observă ceva suspitosu, numai decâtu să-i facă de seire. Într'ună din nopțile trecute unu servitoru lu-si tredi din somnu, anunțându-i, că prin curte s'a ivitu o figura neagra foarte suspicioasă. Stapanulu apucă îndată puscă, esi în curte, și o descarcă spre aceea figura. Aceea cădiu la pamentu. Alergându elu acolo, vediu că si-a impuscatu tat'a, carele asidere pandea după hoti prin curte.

O femeia-soldatu. În nopțile trecute schimbându-se sentinellă militaria la o casa de paza în Casiovia, s'a observatu că acolo stă o femeia — în haine catanesci. Ea eră amantă ostasiului, carea — fiindu foarte frigu — a substituitu pe cătu-va timpu pe amantulu seu. Ostasiulu fu pedepsitu.

Bismarck se teme grozavu de vr'unu atentatu nou. În fîa-care anghiu elu vede unu ucidentoriu. Din cauză această se teme a remaine singuru. Cas'a și odăile sale sunt pazite în continuu de soldati.

O naframa scumpa. Vice-regele Egiptului a daruit ficei iubitelui seu amicu, generalu Sherman, cu ocaziunea maritării sale, o naframa în pretiu de 150,000 de dolari.

Resbunarea unui negru. Soci'a unui grecu din Horoskeni, langa Constantinopole, merge cu o amica la biserică, și se întâlnește cu unu negru, despre care ele au facutu mai multe glume. Între altele, soci'a grecului ar fi disu, că cătu de bine ar fi a frage „pacia“ din buzele lui inflăte. Negrulu audă aceste vorbe și jură o resbunare grozava. Elu acceptă pana ce dam'a esi din biserică, o urmări pan' a casa. Femei'a, neobservându-lu, merse dreptu în odăia de dormitu, unde copilasiulu ei dormiă unu somnu dulce. Atunce intră negrulu și pronunță furiosu aceste cuvinte: „Mi-am adusu buzele, și frigi din ele pacia.“ Femei'a fugi din odată, și spariată se ascunde în podrumu. Negrulu se apropiă de copilasiulu dormindu, i taiă grumadii, piciorole și manile, și apoi cu capulu taiatu plecă să caute pe mam'a nefericita. Elu deschise cu sil'a usi'a podrumului, și tinu cu bucuria diabolăscă înaintea ei membrele taiate. Mam'a apucă o secure, și tocă în capu pe ucidentoriu, carele muri îndată.

Sinuciderile într'atât'a se sporescu între ostasii din Franca de miédia-di, în cătu generarulu Espivent de la Villeboisnet, a aflatu cu cale a dá unu ordinu de di, care se încheia cu aceste cuvinte: „Soldatulu care si-stinge însu-si viéti'a e lasiu. Viéti'a soldatului e a lui Dumnedieu și a patriei. A jefui pe Dumnedieu și patri'a, e peccatu!“

Ochi artificiosi Cetinu în diariile din Berlin: Precum se scie, statulu a facutu pe spesele sale ochi artificiosi tuturor ostasiloru, cari si-i-au perdutu în bătălia. Fiindu că inse galanteri'a această consta multu, s'a decisu a nu se mai face nimenui ochi falsi. Cu tóte aceste inse unu bietu invalidu a recursu în septeman'a trecuta, ca statulu să-i facă unu ochiu falsu, că-ci dînsulu voiește să se 'nsóre.

Unu casu de nebunía extraordinaru. Biserică din Albury, aprópe de Guildfort (Anglia), a fostu de curendu teatrulu unei stranie scene de nebunía. În

momentulu cetirii rugatiuniloru, unulu din asistenti, capitanulu Symes, si-parasi locul și se sui în amvonu: apoi, întindendu manele, se adresă adunării și dise că e însărcinatu de Dumnedieu a transmite unu mesagiu putînu placutu de ascultatu. La momentu mai multi din officiantii cultului se urcarea pe treptele amvonului, rugându pe capitanu să se retraga. Dar acest'a scotiendu o sabia de sub haine, o 'nverti pe de-a supra capului și declară că va strapunge inim'a ori cui s'ar opune comunicatiunii mesagiului seu. Impiegatii se retraseră cu graba, și capitanulu Symes anunță adunării, că perseverandu în credința sa presenta, merge spre perdia. Unulu din amicii energumenului, dlu Armstrong, avocatulu, lu-întrerupse atunci și se sili de a-lu face să se deă josu. Cu o lovitură de sabia D. Symes mai i taiă unu degetu. Alarm'a se făcu estrema: femeile tipau și le se facea reu; duces'a de Northumberland lesină și fura nevoiti s'o scóta afara din biserică. Barbatii strinsi în grupe, însădaru îndemneau pe capitanu să se deă josu. Unulu din asistenti se hotari de a se sui în amvonu; dar turbatulu capitanu i presentătievea unui revolveru încarcatu, ceea ce lu-făcu să cada de-a tumba; apoi lovindu cu sabi'a paginile Bibliei, capitanulu continuă de a-si declamă mesagiulu în mijlocul sgomotului. Dar impiegatii bisericeii se înarmaseră cu prajini lungi și începura ataculu; după o luptă crancena, reusira a dá josu din manele nebunului sabi'a și revolverulu: atunci lu-apucara, lu-trasera afara din amvonu, și cu tóta resistenti'a sa desperata, lu-legara de mani și de piciorole de unu stêlpu. Pusu la dispozițiunea poliției, după ce a dóu'a di fu examinat de medici, a fostu transportatu într'unu ospitalu de nebuni. (Vóc. Covur.)

Politi'a din Sacramento s'a portatu în duminică trecută pe stradă principală a orașului și a opritu pe toti trectorii, pofindu-i a-si aretă talpele calciuniloru. Motivulu acestei curioșe procederi a fostu impregiurarea, că în nóptea trecută s'a furatu dintr'unu magazinu de calciuni o multime de papuci, și pe fii-care se află timbrulu fabricei. Astu-felu voiă politi'a să aște papucii furati. Dar însădaru.

Cu unu votu. O dama înaltă din Paris se bolnavi dilele trecute. Medicii cei mai renumiti fura chiamati a tiené consiliu. Ei se svatuira si cu majoritate de unu votu decisera, că dam'a nu va muri. Unulu din ei merse și spuse ast'a bolnavei. Ea lu-ascultă, se 'ntórse catra parete, și — muri.

Unu casu tragi-comicu s'a întemplat dilele trecute la Ungvar. Bolnavindu-se unu plugariu de acolo, mediculu i-a prescriu să puna pe randia patru lipitori. Peste câte-va óre dînsulu fu chiamatu de nou, să alerge iute la acelu plugariu că-ci se afla în gur'a mortii. — Ajunsu acolo, în adeveru gasi pe bietulu omu în starea cea mai cumplită, svércolindu-se în patu grozavu. „Ce s'a întemplat?“ — întrebă elu de soci'a plugariului. „I s'a facutu reu de lipitori“, — response această. „Ce felu de lipitori?“ — întrebă mediculu, — eu nu vedu nici un'a.“ — „Apoi că le-a înghititu, și acuma sunt toti în randia, — response ea spre uimirea medicului. Bietulu omu nu întielese bine recept'a medicului.

Unu monstru. O plugaritiă sanetósa din Andalusia a nascutu în lun'a trecută unu monstru, unu pruncu care de-a supra are dóue corpuri, ér de desubtu numai unulu. Se pare, că monstrulu are dóue randie, dar din josu de ele corpulu e unificatu. Din privirea și miscarea capuriloru se deduce, că creerii sunt deplinu desvoltati; fii-care funcioneza independinte; candu

unulu ride, celalaltu plange; unulu dórme, celalaltu suge etc. Candu unulu pré se misca, celalaltu se simte reu. Mam'a si-a dusu pruncii la orasiu, unde sunt obiectulu admiratiunii generali.

Unu jucatoriu falsu din aristocrati'a cea mai inalta englesa s'a descoperitu de curendu la Londra. Unu oficieriu englesu, Walter Harbord, amicu intimu alu principelui de coróna, este acestu individ. Dinsulu fu deslarvatu la Monaco. Scandalulu, care a facutu atunce mare efectu, nu s'a pututu ascunde, ori câtu s'au nisuitu in privinti'a acést'a cercurile cele mai inalte. Walter Harbord, eschisu chiar si din famili'a sa, fu silitu a dimissioná din postulu seu si a parasi Anglia.

Trei surori lungu traitórie. La cimitierulu Recoleta din Buenos-Ayres, se inmormtá de curendu o anume Juana Ramirez, in etate de 104 ani, féta mare, cu câte-va septemani mai nainte acela-si cimitiru primise pe o sora a Juanei Ramirez, o féta de 115 primavere; o alta Ramirez, nemaritata ca si cele dóue surori ale sale, traiesce inca, si chiar e bine, de si are 108 ani impliniti.

Celu mai avutu omu de pe pamentu. Intr' unulu din principalile orasie din Statele Unite a avutu locu de curendu nunt'a ficei celui mai avutu dintre ómeni. Elu posieda cinci-dieci mii milióne de dolari. Fericitulu sociu este unu mare intreprindietoru de cà ferate, cu o avere de siese milióne dolari. La nunta au fostu invitate 1000 de persóne. Fia-care biletu de invitatiune erá continuu intr'unu carnetu de auru, cu incuetóre si chiae de auru. Unu esemplaru din aceste carnete, costa 150 dolari. Stradele, in diu'a cununiei, de la casa ginerelui pana la a socrului, erau literalmente ascernute cu rose, in câtu uruitulu trasuriloru nu se audiá de locu. Sal'a de balu, erá stralucita de lumini si de diamante. Balulu a fostu din celu mai splendidu. Mum'a miresei, a facutu daru ficei sale unu colanu de diamante, care a costatu colosal'a suma de 150 milióne dolari. Venitulu dotei miresei se urca pe anu la sum'a de 15 milióne dolari. Tatalu seu i-a facutu daru 1000 de lase, de tiéra si de orasiu si unu vaporu cu dóue masini, platindu-i in acela-si timpu salariiele ecipagiului pe timpu de 10 ani!

Carnevalu.

Balu romanu in Viena. Comitétulu arangiatoriu alu balului romanu din Viena are onóre a anunciá, cà acestu balu — alu carui patronatu avura bunavointi'a de a-lu primi dómnele Matilda Dumba, Maria de Filisianu si Elena de Marenzeller nasc. Bibescu — se va tiené la 27 febr. st. n. in „Grand Hôtel“, la 9 óre sér'a, la care invitámu cu onóre intregu publiculu romanu. Venitulu este menitu pentru sustinerea cabinetulu de lectúra alu Societáti académice „Romani'a Juna.“ Viena in 12 febr. 1875. Pentru comitétulu arangiatoru: presiedintele dr. Hosanu, secretariulu Munteanu.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Ioanu Siandru si domnisiór'a Calipsa Onitii serbara cunun'a loru la 2/14 februaru in Sebesiu.

Biserica si scóla.

✕ **Universitatea din Cernauti**, pentru a carei infiintiare s'a aplacidatu ministrului de culte sum'a ordinaria de 16 mii fl. si extraordinaria de 55 mii fl., se va deschide cu inceputulu anului scolasticu 1875/6, la inceputu numai cu una facultate juridica si alt'a filosofica. La cea d'antâiu voru fi 8, éra la acésta 7 profesori ordinari. Abstragêndu de la facultatea juridica, se voru propune in anulu viitoriu la cea filosofica: filologi'a classica, limb'a germana, limb'a slavica, si limbele orientali, apoi istori'a, geografi'a si filosofi'a. Tóte aceste obiecte, cum si la facultatea juridica, se voru propune in limb'a germaua. Limb'a romana nici cà se va propune de nimene.

✕ **Junimea romana din Gratiu**, considerandu, cà la infiintand'a universitate din Cernauti limb'a romana va fi de totu eschisa, a indreptatu unu apelu ca tra junimea romana studiósá din Austro-Ungaria, spre a conlucrâ, ca limb'a romana sè fia limb'a invetiamentulu pentru studentii romani, si a petitioná in acestu intielesu la diet'a austriaca, la metropolitulu Bendella si eventualminte si la imperatulu.

Societati si institute.

✕ **Ateneulu Romanu.** La 30 jan. dlu G. Sionu vorbi despre „Ciganiad'a“, poema epica romana scrisa pe la inceputulu seclului nostru.

Literatura.

Carti scolastice. La dlu Demetriu Varna, v. prot. in Lapusiulu-romanu, se afla de vendiare urmatóriele opuri scolarie: „Fisica“, pentru scólele poporali romane, intogmita de T. Rosiu, dupa Cruger si Popp, cu 18 figure. Pretiulu 25 cr. — „Tabelle de parete“, 20 la numeru, cu opuri colorite si „indreptariu“ pentru invetiatori. Pretiulu 4 fl. — Din „Geografi'a Ungariei“, editiunea a dóu'a va esi in 1 aprile.

✕ **Avisu.** Cursulu gratuitu si facultativu de „Istori'a critica moderna“, ce dlu Bonifaciu Florescu preda la facultatea de litere din Bucuresci si care va tiné pana la 1 juluu pentru anulu acesta, va formá unu volume cam de 400 pagine, esindu o lectiune pe septemana. Pretiulu fia-carei lectiune e de 50 bani. Abonamente se facu pentru totu anulu (25 lectiuni) pe 10 lei noi pentru Bucuresci, la diarulu „Romanulu“ si la librari'a Socec.

✕ **Diuarriu nou.** Diuaristic'a romana sciintifica s'a inavutitu dilele trecute cu unu nou organu. Una asociatiune numerosá de doctori in medicina dintre cei mai fruntasi din capital'a Romániei a creatu o publicatiune bimensuale sub titlulu „Romani'a medicale.“ Scopulu ce si-a propusu, dupa cum se spune in prospectu, este: „Cultivarea diferiteloru ramuri ale sciintiei medicali; urmarirea progreseloru ei in tiéra si in strainetate si studiarea tuturoru cestiuniloru de interesu profesionalu.“ Atâtu numele membriloru fundatori, câtu si ale membriloru comitatului de redactiune si ale colaboratoriloru, dau ori-cui cele mai frumoése sperantie, in viitorulu si soliditatea acestei publicatiuni sciintifice.

Teatru.

✕ **Teatrulu celu mare in Bucuresci.** Artistii asociati, la 30 jan. jucara pies'a: „Ceru cuventulu“, séu

„Ambitiulu Frosei“, revista in 7 tablouri de X. Y. Z. Music'a de Z.

Teatrulu-Cireu in Bucuresei. Compani'a dramatica, represintata si dirigiata de dlu M. Pascaly, la 30 jan. jucă pies'a „Muschetarii“, drama in 5 acte si 10 tablouri.

Industria si comerciu.

Cale ferata pe ghiatia. Unu diuariu din Daluth face propunerea, sè se construe o cale ferata de la Daluth pana la Saul pe ghiatia. Numit'a fôia propune, ca sinele sè se prinde de ghiatia cu cuie, fara d'a fi trebuinciosu a se mai face alte lucrări. Sinele calei ferate apoi s'aru puté scôte in fia-care primavéra. Calea ferata ar fi cam de 400 de mile lunga, si s'ar puté intrebuintiá pana 'n lun'a lui aprilie.

Tribunale.

Unu avocat din Sibiiu a pretinsu pe calea legii 46,525 fl. Tribunalulu i-a aplacidatu 109 fl. Frumósa deosebire!

Unu jurnalistu ucisu. Redactorulu diuariului „Capitale“ din Roma, Rafael Sonzogno, fu ucisu dilele trecute in cancelari'a sa redactionala, de catra unu asasinu platitu. — Ucigatoriulu fu prinsu si predatu justitiei.

Unu calciunariu din Clusiu a avutu unu timpu mai indelungatu relatiune de amoru cu ó veduva. In timpulu din urma inse dins'a par' cà ar fi voitu a rumpe acésta legatura, cà-ci respinse ofertulu calciunariului d'a se maritá dupa dinsulu. In un'a din dilele septemanei trecute ei se si certara, si rezultatulu certei fu, cà dinsulu o impuscà cu unu revolveru si ea muri. Apoi voi sè se impucee si pe sine, dar revolverulu minti. — Elu fu prinsu si nu néga fap-tulu seu.

Suvenirea mortiloru.

Nicolau Ioanovicu, comerciantu romanu in Budapesta si membru la representanti'a fundatiunii Gojduiace, a repausatu la 2/14 fauru, in etate de 55 ani, lasandu dupa sine o familia numerósa.

George Damsia, preotu in comun'a Murani, comit. Timisiorii, repausà la 3 febr. in etate de 41 ani, lasandu in doiu pe veduv'a sa Paulina, cu patru feciori si o fetitia.

Emilia Radivoeviciu nasc. Miulescu, soci'a comerciantului Danila Radivoeviciu, din Bozovicu, repausà la Biserica-Alba, in etate de 22 ani, lasandu in doiu pe sociulu seu dimpreuna cu unu pruncutiú abia de optu luni.

Ioanu Chitulu, fostu perceptore regescu de dare in Hatiegu, trecù la cele eterne in Betleanu la 17 fauru 1875 in etate de 42 ani, in alu 15-le alu casatoriei sale, lasandu-si in doiu famili'a si pe numerosii consangeni. Natiunea a pierdutu unu fiu zelosu in repausatulu!

Ghicitura numerica

de Iulia Moldovanu.

XaIVVu Ia IIIa Xe VIIIe IVVu IIIIu aXa XXa IIIe
VIIIa 5IIII5IHe VIIIi I8IaXe IIve auVu IIvuIIaIVVu
uIIu IIIaXVIIeIu aIIIVIIIu Ve IIIeIIVIIIuIIaIIIe
Ve XaIu oIVIaIIIe
Ve aVIII oIIIu IIIIaIIIVu,
VeIII IIulu 5uIIIIi III5i VoioIIVu IIVIIIaIIIIa Ie,
IVoXulu I8oeI5Xu eIIIIa XII5IoIIIIu,
VaIIlu IIuIIVu Xuv5II Ie VIIIa5 iII IVoXaIe,
Xa 65IIIIe IIIaIaIe
IIvi viiIoIIIIu.

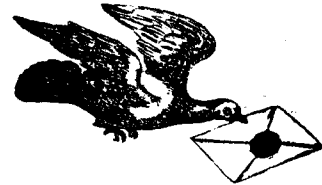
Deslegarea ghiciturei din nr. 3:

Te revedini in fine, o! multu dorita sora,
In visulu meu de auru ce in somnu-mi am avutu;
Erai frumósa, Lila, ca dulcea aurora,
Ca ros'a amorósa, ca sórele placutu.

Macedonschi.

Deslegare buna primiramu de la domnisiórele Maria A. Gaetanu si Sofia Bogdanu.

Post'a Redactiunii.

Sieica-mica. Cu nr. 1 din anulu trecutulu nu mai putemu servi. Fôia se tramite. Asceptamu pretiulu.

Mocodu. Detto.

Versurile: La P. S. A., — Pana candu in suferintia, — Soldatulu in lupta, — Adio muma, — Printre morminte, — Doina, — nu se pótu publicá.

Zam. Dlui I. T. F. Fôia nóstra, fara tablouri, cósta pe anu 10 fl. Amu primitu 4 fl.

Doin'a din Oltenia par ca nu e finita inca. De aceea nu o putemu publicá.

Barladu. Dlui I. P. profesorulu la liceu. La cele intrebate amu respunsu in epistola particularia. Primitu-o-ati? Multiamita si salutare!

Blasiu. Amu fi pusu si pe acea domnisióra intre reginele balnui, inse — durere! — insciintiarea dtale a sositu tardiu. Credemu totu-si, ca din caus'a acést'a nu se voru nasce „certe pe paginele fôii“ nóstre.

Descrierea lasiului nu contine nimica nou, ce nu s'ar mai fi publicatu in fôia nóstra, afara de multele frase, dar de acele se ne ferimu!

Aradu. Esemplare din ultimulu treiluniu alu anulului trecutulu mai avemu.